

۱۵

واکسن کروناي «اسپوتنیک ۵» به سالمندان تزریق شد

جایزه مصطفی (ص) در مسیر شکوفایی

۱۴

جهان محروم از هگمتانه

۱۶

زندگی

دوشنبه ۱ دی ۱۳۹۹ :: شماره ۵۸۳۴

۱۳
جامعهحق با
شماست

info@amejamdaily.ir

روابط عمومی: ۲۲۲۶۱۴۷

●کمکِ معیشتی

محمدی از ساری:

بازنشسته‌ای با درآمدی حداقلی هشتم که کمک هزینه خانوار به بنده تعلق نگرفته است. چرا با توجه به وضع بد اقتصادی مردم، در پرداخت این کمک معیشتی تجدیدنظر نمی‌شود و به همه مردم تعلق نمی‌گیرد؟

●ظرفیتِ داخلی

شهروندی از تهران:

متأسفانه به علت ضعف مدیریت داخلی و ناکارآمدی برخی مدیران، دولت مذاکره را عامل نجات از این وضعیت اقتصادی معرفی می‌کند و هیچ توجهی به ظرفیت داخلی ندارد.

●شرکتِ خصوصی

شمس از تهران:

شرکت‌های دولتی که نقدینگی و رانت بالایی دارند فضای رقابت را از شرکت‌های خصوصی برده‌اند و این شرکت‌ها روز به روز در حال ضعیف‌تر شدن هستند.

●کمبودِ روغن

قاسمی از تهران:

کماکان روغن در بازار به سختی پیدا می‌شود و بسیاری از فروشندگان با قیمتی بسیار بالا این کالا را به فروش می‌رسانند.

●جوابیه

در پی درج پیامی در روز شنبه مورخ ۱۳۹۹/۰۸/۲۴ با عنوان «ممانعت ورود دستفروشان به داخل اتوبوس‌های ناوگان اتوبوسرانی تهران» مشاور مدیرعامل و مدیر روابط عمومی شرکت اتوبوسرانی تهران و حومه با ارسال نمابری اعلام کرد: موضوع فعالیت دستفروشان در اتوبوس‌ها و سایر اماکن و فضاهای عمومی، پدیده‌ای متأثر از مشکلات اقتصادی و محدودیت‌های معیشتی است که دلایل و عوامل مختلفی دارد که تحریم‌های ظالمانه علیه کشورمان و شیوع ویروس کرونا آن را تشدید کرده و این پدیده صرفاً محدود و معطوف به اتوبوس‌های شرکت واحد نیست، همچنین نیازی به تأکید نیست که رانندگان اتوبوس صرفاً وظیفه جابه‌جایی عموم مسافران را بر عهده دارند و هرگونه تداخله همکاران راننده ما، ضمن جلوگیری از تمرکز بر رانندگی، می‌تواند باعث بروز بی‌نظمی شده و در نتیجه موجب اختلال در خدمت‌رسانی به مسافران شود.

شاید امروز انجام عمل وقف، کمی کم‌رنگ‌تر از همیشه شده باشد اما در دوره‌ای از تاریخ، وقف آنقدر رواج داشت که زیربنای اقتصاد تمدن اسلامی را شکل می‌داد. اما در این میان، وقف برای محیط‌زیست همیشه در بین مردم قابل توجه بوده است؛ وقتی در اثر آن اتفاقی در طبیعت رخ داده که منافع آن تا سال‌ها رواج داشته است، مثلاً حالا بیشتر از چهارده قرن است که نخلستان‌های مدینه، از چاه‌هایی آبیاری می‌شود که امام علی(ع) آنها را با دستان خودشان حفر و وقف عامه مردم کردند تا برای شرب و آبیاری از آنها استفاده شود. خوشبختانه این روزها وقف محیط‌زیستی کم نداشته‌ایم. وقتی که اختصاصاً برای حال خوب محیط‌زیست باشد اما این اولین بار است که شخصی در نیشابور، بخشی از دارایی‌اش را وقف منافع محیط‌زیست می‌کند؛ اقدامی که سید شمس‌الدین احمدی سلیمانی اولین آن‌را به نام خود ثبت کرد و حالا در اوقاف نیشابور، وقف تازه‌ای با عنوان یک باب دکان به ارزش ۴۵۰ میلیون تومان به منظور تهیه علوفه و دانه برای حیات وحش، درمان گونه‌های حیات وحش و ساخت آبشخور ثبت شده است.

نرگس خاتمی‌زاده

جامعه

تا به حال چیزی از وقف گربه‌ای شنیده‌اید؟ وقتی عجیب در حوزه محیط‌زیست که مربوط به زمینی زراعی بوده که وقف می‌شود تا از محل درآمد‌های آن، پول گوشت‌هایی که ممکن است گربه‌ها از خانه‌ها بردارند، داده شود. در واقع، نیت واقف این بوده است که به خاطر برداشتن گوشت توسط گربه، بین خانواده دشمنی به وجود نیاید و از محل درآمد‌های این زمین، پول گوشت‌ها پرداخت شود که گربه هم در امان بماند. شاید این عجیب‌ترین وقف در حوزه محیط‌زیست و حمایت از حیوانات باشد. ساده‌ترین و معمولی‌ترین‌اش هم کاشت درخت است که خودش نوعی وقف برای بهبود کیفیت آب و هوا و افزایش پوشش گیاهی منطقه است؛ اتفاقی که در مناطق مختلفی از کشور انجام شده است. حوزه حیات وحش هم از وقف بی‌نصیب نمانده است؛ مثل آن نمونه‌ای که در روستای غزآباد استان یزد، موقوفه‌ای بود که منافع آن باید صرف طعمه سگ‌های کور شود. اما وقف در حوزه پیشگیری از آلودگی هوا، نگهداری محیط‌زیست و تأمین آب و غذا برای حیات وحش، از مواردی است که توجه ویژه واقفان را می‌طلبد؛ شاید چون رفع معضلات و مشکلات محیط‌زیستی که گریبان انسان‌ها را گرفته، تنها از عهده یک نهاد خاص بر نمی‌آید و بهتر است از ظرفیت وقف بهره‌گرفت و حالا محیط‌زیست، آن حوزه‌ای است که وقف می‌تواند چاره راهگشایی برای رسیدن روزهای خوب در هر نقطه‌ای از کشور باشد؛ چیزی که آقای سلیمانی هم از این موضوع آگاهی داشته است.

●نشانی از محیط‌زیست در نیشابور

«محیط‌زیست هم می‌تواند جایی برای وقتان باشد.» این جمله‌ای است که مسوولان اوقاف به خیرانی که برای وقف مراجعه می‌کنند، یادآوری می‌کنند. حجت‌الاسلام والمسلمین خلیلی، رئیس اوقاف نیشابور می‌گوید: «گاهی خیران نیتی برای وقف دارند اما اصرار و تأکیدی بر موضوع مشخصی ندارند و صرفاً می‌خواهند کار خیری انجام بدهند. برای همین ما

در نیشابور برای برپایی مراسم اابعبدا... در ماه‌های محرم و صفر است و با برگزاری مراسم روضه‌خوانی عملی می‌شود.» در واقع واقف نیت می‌کند مکانی را صرفاً برای چنین مراسمی وقف کند؛ آن هم با نیت مشخصی که مثلاً فقط فقرا در این مراسم دعوت شوند و علاوه بر مسائل فرهنگی و اعتقادی، اطعام هم بشوند.» در واقع وقف با هدف کمک به نیازمندان اما در قالب مجلس امام حسین(ع) بوده است. البته کاروانسراها هم یکی از مکان‌هایی است که همیشه در وقف شهرستان نیشابور، نگاه ویژه‌ای به آن شده است و واقفان با احداث کاروانسرا، حواسشان به مسافران و زائران امام‌رضا(ع) که با پای پیاده به زیارت می‌روند، بوده است؛ «ما می‌دانید؟ از همه اینها جالب‌تر وقف‌های محیط‌زیستی دیگری است که اختصاصاً با نیت محیط‌زیستی رخ نداده اما در عمل این اتفاق افتاده است. یعنی گاهی وقت‌ها در اثر نوع دیگری از وقف، اثرات محیط‌زیستی هم ناخودآگاه پیش می‌آید، مثل وقف قنوات؛ در نیشابور بیشتر از ۱۴۰۰ قنات وجود دارد که تعدادی از این قنات‌ها توسط صاحبانشان وقف شده است و در آمد این قنات‌ها برای هزینه‌هایی مثل حمام روستاییان خرج می‌شود.» اما خروجی این ماجرا چیست؟ این‌که مردم به دلیل قداستی که برای قنات وقف‌شده قائل

راه نجات

اما اختصاص دادن چنین مبلغی برای وقف، دل بزرگی می‌خواهد که سید شمس‌الدین احمدی سلیمانی آن را داشته است. او بازنشسته وزارت علوم در دانشکده فنی حرفه‌ای نیشابور است؛ بازنشسته‌ای که با حقوق بازنشستگی‌اش، روزگاری آرام را می‌گذراند: «من تلاش‌هایم را کرده‌ام و هرآنچه لازم است، دارم. خدا را شکر

که هر چهار فرزندم سرزندگی‌شان هستند و دستشان به دهنشان می‌رسد و نیاز به کمک کسی ندارند.» برای همین، زمانی که تصمیم به چنین عملی می‌گیرد آن را با همسر و فرزندانش در میان می‌گذارد و یکی راضی‌تر از دیگری با تصمیم پدر همراه می‌شوند: «به نظر ما انسان‌ها هیچ وقت به جایی نمی‌رسیم که بگوییم دیگر بس است و نیاز به پول نداریم؛ آدمیزاد هرچقدر هم داشته باشد، باز توانایی این را دارد که جایی را پیدا کند که بتواند پولش را آنجا خرج کند.» اما آقای سلیمانی نخواسته در چنین کردابی فرو برود و خیلی زود خودش را از آن بیرون کشیده است؛ آنقدر که تصمیم گرفته برگردد و بخشی از دارایی‌اش را در جایی هزینه کند که خودش و همه خانواده‌اش تا همیشه از آن فیض ببرند: «حیوانات بی‌پناه در شرایطی هستند که اگر ما انسان‌ها که دستمان به جایی می‌رسد به فریادشان نرسیم، قطعاً تلف می‌شوند و از بین می‌روند.» حالا واقف نیشابوری از وابستگی انسان‌ها و حیوانات به همدیگر می‌گوید: آنقدر که نجات دادن جان حیات وحش را نجات دادن جان انسان‌ها می‌داند: «انسان و حیوان را یک خالق خلق کرده و شاید لازم است همه ما همت کنیم تا محیط‌زیست از معضلاتی که گرفتارش شده است نجات پیدا کند.» کاری که اولین قدمش را آقای سلیمانی در نیشابور برداشته و البته بسیار امیدوار است که آخرینش نباشد.

مغازه حیات وحش

اولین وقف محیط‌زیستی نیشابور به نام آقای سلیمانی
و به کام حیات وحش ثبت شد

هستند، از آن قنات به خوبی نگهداری می‌کنند و همین باعث می‌شود چنین وقفی که در حوزه محیط زیست هم قرار ندارد، جنبه محیط‌زیستی پیدا کند و حیات قنات، تا مدت‌های طولانی ادامه‌دار شود. حاج آقا خلیلی می‌گوید: «یعنی وقتی که خروجی محیط‌زیست داشته باشد به فراوانی در نیشابور پیدا می‌شود اما این‌که وقفی مستقل برای محیط‌زیست اتفاق بیفتد نداشتیم که آن هم محقق و به نام آقای سلیمانی ثبت شد.»

●برای حیوانات بی‌پناه

و حالا سید شمس‌الدین احمدی سلیمانی، واقف معروف این روزها در نیشابور است؛ خیر ۶۳ساله‌ای که بیشتر از ۵۰سال است کوهنوردی می‌کند و شاید همین نگاه همیشگی‌اش به طبیعت او را به فکر وقفی در حوزه محیط‌زیست انداخته است: «خیلی وقت‌ها در زمستان‌های سخت که به طبیعت می‌روم، می‌بینم حیوانات و پرندوها به سختی می‌توانند تکه سنگی پیدا کنند که برف روی آن نباشد و بتوانند به دنبال غذای‌شان بگردند.» برفی که مدت‌ها طول می‌کشد آب شود تا حیوانات به راحتی به مواد غذایی دسترسی پیدا کنند؛ این همان صحنه‌ای است که ممکن است دل هر کسی را بلرزاند اما آقای سلیمانی بعد از لرزیدن دلش، تصمیم بزرگی می‌گیرد: «همیشه دوست داشتم صدقه جایی‌ای از خود و خانواده‌ام در سال‌های بعد بر جای بگذارم اما چند وقتی بود تصمیم گرفته بودم در این عمل، نگاهی به محیط‌زیست که واقعا مظلوم و مغفول مانده داشته باشم.» و در کنار هم قرار گرفتن این دو نوع تفکر، باعث شده آن صدقه جاریه موردنظر آقای سلیمانی، حاصلی در محیط‌زیست داشته باشد. حالا آقای سلیمانی اولین واقف محیط‌زیستی نیشابور شده است؛ واقفی که پیش از این مغازه‌ای نداشته که تصمیم به وقفش بگیرد بلکه مغازه‌ای ۴۵۰میلیونی را صرفاً به جهت وقف‌کردن خریده است: «مغازه‌ای که تا اجاره داده‌شود و اجاره‌بهای ماهانه آن، برای تأمین غذای حیوانات و پرندگان وحشی در خشکسالی و زمستان، تأمین هزینه ساخت، تعمیر و نگهداری آبشخور و مداوای حیوانات مریض مصرف شود.» مغازه‌ای که این روزها اولین اجاره‌بهایش هم دریافت شده است: «شاید می‌توانستم این مبلغ پول را هدیه کنم تا با آن کاری در همین حوزه انجام شود، اما چنین روشی پایدار نبود و تنها در یک زمان کوتاه عملی می‌شد؛ در صورتی که من می‌خواستم کاری انجام بدهم که تا مدت‌ها پایدار باشد و از درآمد این مغازه، هر ماه و هر سال در حوزه حیات وحش و رسیدگی به حیوانات مظلوم منطقه هزینه شود.» و حالا این مغازه، کمکی برای رسیدگی به زمستان‌های سرد حیات وحش و باقی‌الصالحاتی برای واقف شده است. ●

از وقف که حرف می‌زنیم از چه حرف می‌زنیم

تاریخ وقف به دوران زندگی رسول اکرم(ص) برمی‌گردد که در زمان حیات خودشان نسبت به انجام این امر دغدغه بسیاری داشتند؛ موضوعی که البته در طول تاریخ ضربات سنگینی به آن وارد شد، اما پس از پیروزی انقلاب اسلامی، بار دیگر این سنت در کشور احیاء شد. حجت‌الاسلام عبدالسهی، جامعه‌شناس درباره وقف می‌گوید: «وقف یک صدقه جاریه است که آثار درونی برای واقف و از آن مهم‌تر، آثاری اجتماعی دارد.» آن قدر که امروز بخش قابل‌توجهی از هزینه بهداشت و درمان در کشور بر عهده موقوفات است و بخش زیادی از تجهیزات مورد نیاز درمان از محل موقوفات تأمین می‌شود: «مردم نباید تصور کنند که اگر در زمینه وقف اقدامی انجام دهند، آثار و برکات آن تنها در آخرت نصیب آنها خواهد شد؛ درواقع وقف آن چیزی است که می‌توان برای همیشه روی آن حساب کرد.» آبخوری‌های وقف‌شده در برخی مناطق را دیده‌اید؟ تا زمانی که کسی جرعه‌ای آب از آن می‌نوشد و تشنه‌ای سیراب می‌شود، حسنات وقف برای واقف ادامه دارد و خوب چه چیزی از این بهتر؟

امام صادق(ع) می‌فرماید: شش چیز است که پس از وفات مؤمن به او می‌رسد: فرزندی که برای او طلب آمرزش کند، کتاب یا قرآنی که پس از او به جای ماند، نهالی که آن را برنشانند، چاهی که برای بهره‌بردن مردم از آبش آن را حفر کنند، صدقه‌ای که آن را جریان بخشد و سنتی که پس از او به کار گرفته شود. از طرف دیگر، بسیاری از عالمان دین از برکات معنوی وقف در تک‌تک افراد جامعه می‌گویند: «فکر کنید فردی نیازمند دچار بیماری شده و نیاز به درمان خیلی سریع دارد و در بیمارستانی بستری می‌شود که وقف یکی از خیرین روزگار قدیم است. حالا چه اتفاقی می‌افتد؟ بیمار بهبود پیدا می‌کند و تا همیشه اثرات وقف را در زندگی خودش می‌بیند.» حالا چنین اتفاق و نتیجه‌ای را به دیگر جنبه‌های زندگی بسط دهید: آموزش، خوراک و پوشاک و... که هر کدام می‌تواند به‌تلهایی در زندگی تک‌تک افراد جامعه موثر باشد. اما در این میان، چیزی که بسیار اهمیت دارد، ادامه‌دار بودن برکات وقف پس از مرگ است: «پس از مرگ، دست انسان از مال و دارایی‌هاش کوتاه می‌شود و فقط زمانی از دارایی‌هایش بهره‌مند می‌شود که آنها علاوه بر جنبه‌های شخصی، رنگ و بویی الهی گرفته باشند؛ و چه راهی بهتر از وقف برای چنین هدفی؟»